

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

gra

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce, Prekmurje. Oglasi, (inzerati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Govor poslanca Vlado Pušenjaka v parlamentu.

Naši slovenski i horvatski kraji majo pravico, pritoževati se, da se vlada premalo briga za šole, ceste, železnice, bolnice, za zadržništvo, da premalo skrbi za napredek obrti, trgovine itd. Zahteva po avtonomiji je pravična že zavolo toga, ar bi posamezne pokrajine skrbele za te namene v vnogo večšoj meri, kak pa to dela država, kak tudi zavolo prevelke obremenitve slovenskih krajov.

Dohodki države se delijo v splošne i specijelne dohodke. Splošni dohodki v zneski 2 milijardi 488 milijonov dinarov so ne razdeljeni po pokrajinah i zato je nemogoče povedati, kelko teh dohodkov odpadne na vsakšo pokrajino. Što pa pozna razmere v Sloveniji i zna, da mamov Sloveniji nekaj industrije, tisti tudi zna, da potrebujemo na Slovenskom vnogo več, kak indri, da so dohodki države iz carine i trošarine vnogo večši kak v drugih pokrajinah. Mi znamo, da plačujemo vnogo več, kak nam ide po števili ljudi.

Specijalni dohodki iz neposrednih dač, specijalne trošarine i taks, so v proračuni določeni za Srbijo z 263 milijoni dinarov, za Slovensko pa, štero ma komaj 1 milijono prebivalcov, z 92 milijoni dinarov. Že tu vidimo, da plačujemo v večšoj meri, kak nam ide po števili prebivalcov. Ešče bole pa se to, vidi, či zračunamo, kelko je plačala teh dohodkov v 6 mesecih Srbija i kelko Slovenija. Srbija je plačala 141 milijonov dinarov, Slovenija pa 79 milijonov. Či to zračunamo v procentih, vidimo, da je Srbija plačala v 6 mesecih 53 procente, Slovenija pa 95 procentov, to je za 32 procenta več kak Srbija.

Ka se pa tiče neposrednih dač, vidimo, da je za Srbijo določenih 158 milijonov dinarov, plačala pa je Srbija v 6 mesecih 72 milijona dinarov, to je nekaj menje kak odpadne na polovico leta. Za Slovensko pa je določenih 44 milijone dinarov, plačalo pa se je v 6 mesecih 42 milijoni dinarov, skoro telko kak odpadne na celo leto.

Specijalna trošarina se je v proračuni določila za Srbijo v 1 milijono dinarov.

Plačalo se je pa v 6 mesecih 943 milijone dinarov, za Slovenijo je pa določeno 2 i pol milijonov dinarov, plačalo se je pa v 6 mesecih 6 milijonov 100 jezer dinarov, to je skoro trikrat telko kak določa proračun.

Iz toga se vidi, da so ne prazni guči, či se pritožujemo, da več plačujemo, kak nam ide v proračuni.

Kak pa odpadnejo ta plačivanja na vsakšega človeka? V Srbiji odpadne na ednoga človeka 63 dinare, v Sloveniji pa 88 dinarov, to se pravi, ka na Slovenskom pride na vsakšega človeka na leto za 26 dinarov več dače kak v Srbiji.

Zdaj pa pogledajmo, kak so plačali ljudje v Srbiji v teh 6 mesecih specijalne dače. Na Srbskom pride na glavo 34 dinare, v Sloveniji pa 75 i pol dinara. Na Slovenskom zato plačamo več kak dvakrat telko na glavo. Mislim, da je bilo zadosta, da smo v 4 letih več plačivali, kak nam je šlo. Zadnji čas je, da se nam dajo iz državnih penez krediti za naše gospodarstvo.

V zvezi z avtonomijov zahtevamo tudi samostojnost v penezah. Vsakša pokrajina naj telko da za državo, kelko na njo odpadne po števili prebivalstva, druge dohodke pa naj porabi za svoje potrebe. Vsakša pokrajina bo plačovala telko dače, kelko bo mela potreb. Vsakša pokrajina bo mela telko i takše šole, telko i takše ceste i železnice, telko i takše bolnice, telko i takše gospodarske naprave, kelko de jih sama vzdržavala. Vsakša pokrajina bo zvršila telko i takša pobogšanja zemle i regulacije vód, kelko de za to plačala.

Prava bratska lübezen zahtevle, da se že ednok konča zapostavljanje edne pokrajine za drugo, da bo že ednok konec prevelke obremenitve edne pokrajine na hasek druge, da se že ednok dokonča ona neednakost, štera je glavni vzrok nezadovolstva. Či bo mogla vsakša pokrajina sama skrbeti za svoje potrebščine, se bodo pokrajine med seboj vganjale, štera bi mela lepše življenje za ljudi i to bo samo v hasek državi.

Strašni terhi legli na naše ljudstvo.

Glavni krivci prejšnja vlada i pred vsem Radič.

Prejšnja radikalno-demokratska samostojna vlada je tak slabo gospodarila, ka na vnoge vnoge stomilijone je defcila v državnem proračuni za mesec junij—julij—august. Zavozili so popolnoma vladna kočija, a po pravici povedano kortešacije so požrle tisto, ka nam zdaj fali. Naši volilci se moro spominati, ka samo njim pravili. Pravli smo njim, ka tisto vino, piva, tiste kolbase i pečenke, ka so radikali-samostojni i demokratje plačivali pri kortešaciji, pravili smo vam, da v kakšoj drugoj priliki mi to vse krvavo nazaj plačamo. I ta prilika je prišla. Vlada je stavila predlog, ka na to celo leto nazaj se more eta dača plačivati. Ne zosagajte se, eta: dača od grünta je povékšana za 500% to je šestkrat tak velika kak dozday. To teliko pomeni, ka če

si ti, dragi Radičov volilec, dozday plačivao što koron dače od grünta, boš zdaj mogo plačati šeststo koron. Pa to ešče nej zadosta. Od haskov boš mogo plačati to leto 30% več. To je če si meo dače od haskov dvejezero koron dozday na leto, boš odsegamao mogo plačati dvejezero šeststo koron. — Pa razveseli se, ki si nebesa čakao od Radiča, dobo si ešče tretja nebesa. Ta nebesa se zovejo: kuluk. Ne kukuk, nego kuluk, štera srbska reč slovenski pomeni: gospočino. Nekda si hodo po 2-3 vöre daleč kšenki gospočino služiti grafom, zdaj boš mogo na leto dvakrat vsele sedem dni na lastne stroške, z svojov márof hoditi državne ceste popravlat. Milijone dače plačaš naravnost na ceste, milijonarje ti pokvarijo z svojimi automobili ceste, i

zdaj ti siromaški človek boš je mogo popravlati na lastne stroške, z lastnimi rokami i penezi. Bogataš se lejko odkupi, ar dohodke-dohodke, štere si služiti pri tvojoj živini, tvojoj pšenici, tvojoj stvari, ti boš pa roboto kak negda.

Ne pitaš po čidoj dobroti? Ne pozabi! Radič ne je prišo z svojimi 68 poslanci, ka bi te krivice zabranu, Radikali (Benkova stranka) i Nemci so pa vse to zglasali. Demokratje (Küharva stranka) i Samostojni (Hartnera) so pa k tomi pripomogli, gda so bili na vladi — a naša mala stranka se je borila proti vsem tem krivicam do zadnje kaple krvi i proti njim glasala, a preglasana je bila, ar je več strank želelo, ljudstvo tvoje terhe, kak pa tvoje olejšave. — Gda te dragi volilci globoko mögli v žep segati, zmislite si na Radičovo vilo, gde se je on v mehkoj posteli kobacao i fino jo pa pio, gda bi lejko zabranu té krivice, a ne je je šteo. —

Slovenski narod.

Nega menda naroda, šteri bi bio tak duga leta pod tujim gospodstvom kak je to ravno se godilo nam Slovencom. Nekda pred jezero leti so meli naši očaki svojo zemljo, štera je bila svobodna, štero so si oni z veseljem obdelovali. Imeli so oni vojevode iz svoje, slovenske krvi, bili so resan gospodarji svoje preste zemlje. Potem pa duga leta, štera so bila kak oblaki nad našov zemljov, šteroj so ne pustili miloga sunca, da bi nam zasijalo i nam razvedrilo naša mračna čela, leta suznosti so uničivala naš slovenski rod. Zgubili smo vnogo, naša domovina se nam je vedno krčila, naši bratje so se potüčevali, sovražnik je prihajao vedno globje i globje v naše narodno telo. Itak se je pa zadnji čas vzdignu slovenski narod, začno se je zavedati svojega življenja i si je pomagao na noge. Delo je bilo blagoslovljeno i Slovenci smo si v kratkom vremeni spravili spoštovanje pred celim svetom. Prišlo je k nam novo življenje v vseh pogledih. Začnoli smo se razvijati z neverjetnov hitrostjov v kulturnih, gospodarskih i tudi v političnih razmerah, da smo bili tretji narod v bivšoj Austriji. Imeli smo izvrsne može, šteri so tak spretno znali voditi slovenski narod, da je naravnost čüda kak se je naš narod pospeo v kratkoj dobi v vrsto najkulturnejših narodov.

Čakali smo i se radivali, da pride za nas svoboda i te bo prilika, da šče več učinimo, da Slovenec s svojim bistrim umom hitro stepe iz sebe ostanke potüčevanja i bo napredovao, da bo si s tem tudi življenje napravo mnogo bolj prijetno. Istina prva leta oslobojenja so obečavala nekaj. Ali zdaj pa so naši načrti v nevarnosti, da se nam ne posreči jih izpuniti. Prle nas je ovirao sovražnik i tüjec, a tem bolj žalostno je, da nam zdaj brani naš napredek lasten brat. Ešče hüšje, slovensko ljudstvo ma samo med seboj takše ljudi, šteri so proti njegovomi napredovanji, šteri aldüjejo njegove pravice, samo da se s tem priküpijo „velkim gospodom.“

Den za dnevom opazujemo kak se nam jemlejo pravice i se nam nakladajo terhi. Belgrad, tisti ne nasiten kraj nam šče požreti vse. Gotovi gospodje mislijo uporabiti priliko; iz prečanskih krajov potegnoli kak največ, samo da bo se njim dobro godilo. Hüdo more biti Slovenci, kda šte po novinah kak se je delao s proračunom i z davkami. Slovencem ne trebe nikaj za šole, ne za ceste, ne za bolnišnice itd. Slovencom trebe vzeti i uničiti njihovo gospodarstvo, njihovo industrijo, zato zaperajo tobačno tovarno v Ljubljani, zato delajo neprilike vsem slovenskim podjetjam, da se vse centralizira. Slovenci živijo dobro? zato naj plačajo davke. Vse ga toga pa nemajo Srbi, zato trebe vse spraviti ta, da se potli ednok že vse zvednači.

Tak si mislijo i delajo gospodje radikali v Beogradi, ravnetak demokratariji. Istina za nje to ne bi bilo ravnotak slabo, celo ešče preveč

dobro, eli ka pravi na to slovensko ljudstvo, to je drugo pitanje. Slovenski narod pa zahtevle svojo ne odvisnost, svojo prostost. Slovenci pa toga nemremo trpeti. Mi se ščemo naprej razvijati, neščemo zaostanoti. Ne pustimo pa tudi iz sebe vleči kože. Mi, ka mam, smo si to pripravili z žili i zdaj nam naše trude naj drugi vživljejo v to privoliti mi neščemo! Slovenski narod je prstao vnogo, v trpljenji i pomenjkanji je živo eli ne je obvljapao, borio se je vsigdar za svoje pravice. Tak se šče tudi naprej, dokeč ne dosegne svoje želje, svoje avtonomne Slovenije. Znamo, da je samo tu naša rešitev, da se ne pogubimo. Pometmo s centralizmom i z vsemi tistimi, šteri ga podpe- rajo. Samo, Slovenci, med nami mora biti slož- nost, moramo vkupdržati i potem nega tiste sile, da je mi ne bi mogli premagati. Či ščemo ednok boljše živeti, bojüjmo se do zadnjega za avtonomijo Slovenije.

Domača politika.

Seja vodstva Slovenske ljudske stranke ali Kmečke zveze v Celji. V nedelo, dne 8. julija preminoči teden so se zbrali iz vseh krajev Slovenije zavupniki, poslanci i drugi možje naše stranke, šteri so zastopali celi slo- vanski edenmilijonski narod. Pogučavali so se tu v imeni celoga slovenskoga naroda, ka i kak delati doma, najbole pa v parlamentu, da bo na največji hasek slovenskoga ljudstva. Pogovarjali i posvetüvali so se na stotine tistih, ki poznajo slovenski narod, kakšo politiko naj vodijo naši poslanci, da od edne strani zabranijo strašne krivice, štere so se delale našemi narodi že štiri leta, od druge strani pa, da pripomorejo kak največ pravicom, ja vsem pravicom našega ljudstva do zmage.

Najprle je gučao na spravišči načelnik stranke i Jugoslovanskoga kluba, dr. Korošec. Podao je poročilo, kakša je politika naše države na zvünaj, do sosidov i kakše na znotraj do državljanov. Ka se zvünešnje naše politike tiče, je omeno samo naše odnošaje s sosidi. — **Z Bolgarijov** smo prle ne bili zdoobra, čiravno so Bolgari tudi Slovani. Komaj v zadnjem časi smo se bole sprijaznili z njov, ali te je pa na- stanola v Bolgariji revolucija, štera je mela največšo škodo i sramoto za našo državo. Tu se vidi, kak slabe politike mammo mi. Dosta držav se imenuje za naše prijatele, gda pa trbej pomagati, te nam hrbet pokažejo. — **Z Madjarskov** smo izda ne z doobra, to pa zavolo madjarske krivde. Komaj zdaj se Madjari nekaj malo spametüjejo i ščejo stopiti v prijateljstvo s sosidnimi državami, posebno z nami, ar bodo tak prek naše države meli pot do morja, ka bo jako dobro za obe državi, posebno pa za Madjarsko. — **Albanija** je mala naša sosidna država, s šterov smo tudi ne v najbogšem prijateljstvu, to pa zavolo toga, ar nas Italijani jako sovražijo i zato hujštijo na nas vse države, štere li mo- rejo, tak posebno malo Albanijo. — **Z Italijov** smo bili dozday bar na zvünaj precí zdoobra, ar Italijani bole skrivoma delajo proti nam, ka pa naši politiki ne vidijo ali neščemo viditi. V zadnjem časi po se je naše že itak malo prijateljstvo do Italije poslabšalo. To pa zavolo Reke, štera je prle spadala k Madjarskoj i v šteroj živi vnogo Jugoslovanov. Ar bi Italija strašno rada mela sama te lepi varaš, naši ga pa ne bi radi pustili, se Italijani pripravljajo cilo na vojsko

proti nam. Drugi sosidje so zdaj z nami zdoobra, ali samo gledajo bole ne svoj hasek. Tak ne- mammo mi na zvünaj niti ednoga pravoga prijate- la, na znotraj pa tudi nega mira, ar samo Srbi ščejo vladati i v istini vladajo tudi samo oni, za Slovence pa le žmetno kaj dobijo edino naši poslanci, šteri se morejo z vsemi močmi boriti za pravice slovenskoga ljudstva; za Horvate pa ne skrbi ničše, oni so dani na milost i ne- milost vlade, štera ravna z njimi kak šče.

Zato šče naš narod meti avtonomijo, da bõ vednaki v vseh pravicah Srbom, da bo sam vladao sebe i ne da bi drugi z njim rav- nali. I te misli, te želje, te njegov pravičen boj slovenski narod nikdar nede zapüsto, čiravno bodo strelali njegove voditele. Zato bomo goto- vo prišli do lepše slobode, do avtonomije. Samo dugo dugo de se šče trbelo boriti. Zmagali pa bomo ne s pomočjov zvünešnih držav, ar te se ne mešajo v našo notranjo politiko i gledajo samo za svoj hasek, nego zmagao bo slovenski narod zato, ar ma sam moč v sebi, ar lübi slobodo, ar je te naš boj za avtonomijo pravi- čen, ar nam bodo pomagali Horvatje, šteri pa morejo voditi bole pametno politiko, kak jo vodijo dozday, ar Radičova politika škodi nam, najbole pa škodi Horvatskomi narodi. Samo, gda bo Radič inači, bole pametno delao, ali pa horvatski narod spozna slabo politiko Radiča i ga zato zapüsti i si zbere novoga voditelja, komaj te bomo zadosta močni za našo zmago. I kak nam bodo te v pomoč Horvatje, tak nam že zdaj pomagajo tisti poslanci drugih strank, šteri so tudi za avtonomijo. Tak posebno Mus- limani, Bunjevci i Crnogorci.

Ar se zato Srbi ešče neščejõ sporazmiti z nami i s Horvati, smo se itak malo bole pri- bližali horvatskomi narodi i tak k Radiči, šteri zdaj čiravno nesrečno, pa itak zastopa horvat- ski narod. Približali smo se pa Radiči samo zato, da njemi raziomačimo svoje stališče, mo- goče se bo spametüvao i bo začno z nami vküp inači delati za avtonomijo.

Zato smo šli mi v Beograd, ar tak itak precí pomagamo slovenskomi ljudstvu. Tu v Beog- radi smo najprle napravili i dösegnoli to, da so ne prišli na vladu demokratje, ar či bi se to zgodilo, bi bila pot do avtonomije najmenje ešče ednok tak duga. S tem da smo šli v par- lament, smo dösegnoli od edne strani vse tiste pravice, štere ma zdaj slovenski narod, horvat- ski jih pa nema i zato je pri nas dosta bogše kak na Horvatskom, od druge strani pa so naši poslanci tak dosta i tak pametno delali, gučali i kritizirali v vladi, da se je miseo za avtono- mijo dosta bole razširila. Cilo radikalni poslanci so vnogi za avtonomijo i cilo krao sam je bole za njo, kak ne. Že iz toga sledi, da bomo zma- gali mi, samo dugoga boja šče bo trbelo.

Predsednik Jugoslovanskoga kluba je je povedao, kak se bomo vojskovali šče naprej za avtonomijo. Slovenci smo narod i ščemo os- tati narod, sloboden narod. Povedao je, da Slovenija nikdar ne zapüsti naše krajine, nego da bõdo Slovenci vsikdar vküp delali eden za drugoga; naši prijateli pa bodo Horvatje i Srbi, a ne drugo kak samo prijatelje, ne bodo nam gospodarje. Što inači misli, je ne dober Slovenec.

Po tom poročili dr. Korošca so se dugo tanačüvali najvučenejši možje slovenskoga naroda, kak se naj dela v bodõče za naše ljudstvo. Na- zadnje so sklenoli i razglasili sledeče: V jesen se ešče ednok zberejo vsi zavupniki celoga slovenskoga naroda, do toga časa pa se bodo

vršili shodi na vseh krajih Slovenije, da se tak ešče bole spozna volja slovenskoga ljudstva. Zdaj itak pridejo počitnice v parlamentu, gda se v Beogradu itak nede delalo do jeseni. Naši pos- lanci bodo se šče naprej nevstrašeno vojsküvali na vseh straneh za pravice slovenskoga ljudstva, v jeseni bi se pa potem, prle kak se opet vküp spravi parlament, lejko začnõlo z novim delom, takšim, kakšega žele slovensko ljudstvo.

Vsi navzoči na tom spravišči so bili popol- noma zadovoljni z našimi poslanci i so se v imeni slovenskoga ljudstva zahvalili za njüvo delo i ešče nadele zavüpali celi slovenski narod na njih. Posebno so se zahvalili g. dr. Korošci, ki je gotovo zdaj največji Slovenec, ki se telko bori i vojsküje pa tudi trpi za slovenski narod kak ešče ničše v zgodovini slovenskoga naroda.

Svetovna politika.

V Lozani so se komaj nekaj pogo- dili s Törki. Tak je nazaj postavljeni red i mir na vzhodi. — Za mir i sporazum z Nemčijov se tudi jako dosta dela, ar je to na škodo celoga sveta, ka zdaj delajo Francozi z Nemci. Tudi rimski oča papa so se oglasili za to i so pozvali vekše države na sveti, posebno Francosko i Angleško, da se naj pravično pomirijo z Nemci. Tudi tanače so dali, kak se to lejko napravi. Gotovo je, da se bodo vršila pogajanja, ka nede dugo i tak bo pomali postavljeni nazaj svetovni mir i red.

Glasi.

Slovenska Krajina.

G. Bistrica: Za prekmurske dijake so darüvali v kronah: nabirale so: Plej Magda, Kelenc Marija i Ütroša Bara. Jožef Ritlop 6, Küzma Treza 8, Küzma Matjaš 5, Vučko Pavel 10, Jakšič Matjaš 20, Vučko Antonia 8, Kolenko Franc 4, Tivadar Marija 4, Domjan Jožef 20, Vučko Ivan 8, Lebar Martin 10, Vučko Štefan 25, Smodič Gizela 5, Smodič Martin 9, Vučko Jožef 8, Tkalec Kata 10, Vučko Martin 5, Bala- žič Štefan 20, Frank Géza 4, Gjõrek Jožef 6, Vučko Martin 10, Kreslin Ana 20, Mataj Magda 20, Balažič Ivan 12, Marič Štefan 16, Ütroša Bara 6, Jakšič Marta 10, Jakšič Janoš 8, Her- man Ivan 4, Čizmazija Verona 4, Vučko Kata 8, Vinčec Martin 4, Hozjan Martin 8, Gjura Jožef 6, Spiclin Ana 4, Gjura Marija 3, Vučko Matjaš 16, Balažič Ana 10, Rovrenčec Marija 4, Ciglar Ivan 6, Vučko Treza 4, Copot Magda 4, Balažič Orša 20, Klajderman Štefan 12, Kelenc Štefan 8, Smej Jožef 4, Balažič Marija 4, Dunko Jožef 3, Tkalec Ana 8, Horvat-Sabo Ignac 24, Ütroša Štefan 4, Gjõrek Marija 10, Žizek Kata 4, Perša Anton 4, Copot Štefan 4, Kuštec Stefan 6, Gjura Ana 4, Gábor Ignac 4, Copot Ana 4, Kuštec Matjaš 6, Kuštec Matjaš 6, Kuštec Ivan 4, Raj Ivan 12, Ifko Jozefa 5, Vuk Jožef 3, Magdič Matjaš 10, Kohek Ana 4, Kelenc Pavel 4, Vučko Martin 8, Vučko Ivan 4, Cigan Jožef 4, Glavač Ivan 10, Glavač Marija 4, Tkalec Marija 10, Žalig Štefan 4, Balažič Ivan 5, Lebar Regina 4, Krampač Štefan 20, Vučko Magda 4.

Fabijola

ali

Cerkev v katákombaj.

I. Mir.

Krščanska hiša.

Fabijola je zapazila tõ; pravila: „nepremiš- leno sem gučala. Bojim se, da ne bi zbüdila nelübih bridkih spominov vašemi dobrotlivomi srci. Prosim, odpüстите mi, dragi Kromacij, le gučiva od koga drugoga. — V istini sem dnes prišla k vam, da bi zvedila za kakšega človeka, ki bo šo v Rim. Prle ste mi povedali, da šče iti möj oča v Azijo; od toga sem tudi že od drug h strani čüla nekaj, zato bi njemi rada poslala pismo*) i ga prosila, da se naj oglasi pri meni prle kak odide, da ne odide mogoče brez vsakše slove.“

„Kak nalašč! Pri meni je mladi človik, ki šče iti zajtra v mesto. Hodte z menoj v knjižnico i napišite tam pismo; mogoče najdeva tam tudi toga poslanika.“

Kromacij pela Fabijolo v knjižnico. Pri stoli je sedo mladenec i prepisüvao iz velkoga zvezka. Gda zagleda tujjinko, zapre knjigo i jo položi na stran.

*) Te je šče ne bilo poš, kak dnes i pisma so pošlali po plačanih poslancih ali slik.

„Torkvat,“ njemi pravi Kromacij, „eta gos- podična bi rada poslala pismo svojemi oči v Rim.“

„Jako veselilo me bo, či morem podvoriti gospodični Fabijoli ali njenomi blagomi oči.“

„Ka jo poznaš?“

„V svojih mladih letah sem služo blagoga Fabija v Aziji, kak tudi že möj oča pred menoj, sledkar sem pa zavolo betega zapüsto njegovo službo.“

Na stoli je ležao nekaj falatov tenkoga pergamena papira vednake velikosti, pripravle- noga mogoče za kakšo knjigo. Starček dene eden falat pred Fabijolo s pripravov za pisanje. Ona napiše nekaj vrstic, zloži vküp, poveže z nitjov, pritrdi z voskom i pritisne svoj pečatnik na to. Ar je zdaj šče ne znala, kak bi plačala poslanca, vzeme ešče drugi falatek pergamena, napiše si nanjega ime i stanüvanje mladenca, i ga dene k sebi. Zaistino po očetovsko je bio genjen Kromacij i Fabijoli se je tak vidilo, da jo po- gledüje tak milo, kak či bi zadnjikrat gučao z njov. Ali starček je nekaj drugoga težilo srce. „Kak blaga düša,“ si misli; „ali naj pogine v tmici poganstva? Kelko sadüj bi prinašala, či bi joj posvetila svetloba svete resnice; ne sme več ostati tak!“ — Pa itak ge je zadržavalo sto i sto reči, da bi se joj razodeo.

Zdrava, draga Fabijola, zdrava,“ so bile zadnje reči ganjenoga starčka, „Stokrat boj bla- goslovljena z blagoslovom, šteroga zdaj ešče ne poznaš!“

Tudi Rimlanko so genole te skrovnostne reči prefekta, gučane s tak milim glasom.

Pred vratami jo stavi Torkvat: „Ne za- merite draga gospodična, da vas zadržavlem, vi bi gotovo radi, da pride pismo kak najprle v Rim?“

Seveda. Dosta mi je na tom, da ga dobijo oča prle kak je mogoče.“

Či je tak, vam mogoče non mogočo toga včiniti; jaz nemrem inači potüvati.“ — Pri teh rečeh njemi ponüdi puno žačko. Friško i smejoč se, jo zgrabi mladenec i hitro odide. Nikaj se je ne dopadno te človik Fabijoli i čüdila se je, kak je prišeo v družino blagovlnoga človeka.

Veselilo pa jo je tudi, da se ga je lejko rešila z zlatom i se je tak znebila vseh nadalnih dužnostij do njega. Zato vzeme listek, na šte- roga si je zapisala poslancovo ime, da ga raz- trga, — ali naednok zapazi tudi na drugoj strani nekaj zapisanoga. Čte i čte, ali teh reči je ešče ne najšla zapisanih v niedni knigi: Jaz pa vam povem: „Lübite svoje sovražnike, dobro na- pravite tiste, ki vas preganjajo i obreküjejo, da te deca svojega Očo, ki je v nebesah, šteri daja svojemi sunci vzhajati nad dobrimi i hüdobnimi i dežüvati na pravične i krivične!“

Što more popisati Fabijolina čütila, gda premišlüje te reči? Čide so te reči? Kakšega grškoga ali rimskoga modrijana so ne!

Ali so samo domišljija, ali so istina? Ali majo v sebi največše ponižanje, ali so samõ

Darovniki iz Sr. Bistrice: Kohek Matjaš 8, Györek Emülja 2, Balazic Verona 20, Rebrica Štefan 20, Gyura Ana 6, Hren Ivan 40, Tratnjek Marija 6, Šrbi: Marija 20, Vučko Magda 4, Kohek Kata 6, Žalig Treza 4, Kustec Marko 4. Darovali so v kronah. Ivko Ana 3 K. Nabralo se je tudi 1½ kg. zabele, graha 14 kg. Belic 72 kom.

Pesja besnost v Prekmurju. Dne 24. VI. se je priklato nekšni dozdej nepoznani pes najbrž iz Vogrskoga, šteri je bio besen i je zgri- zeo okrog 30 psov v okolici Gornje Lendave. Potem je zbežao na avstrijsko. — Dne 28. VI. pa je bila ugotovljena pesja steklina pri ednom psi v Moravci. Dozdej je že tak bilo v Prek- murji 12 slučajov zbesnelosti psov.

Velka tolvajlja v Črensovci pri Kolenko Ivani trgovci so neznani tolvaje 6. jul. noč vdrli skoz okna v trgovino i odnesli večfele platnene robe, robce i druge drobne stvari do 15.000 Dinarov vrednosti.

Bratonci. Redko mine nedela, ka ne bi krv tekla v krčmi pri „Sraki“ v Bratoncih. Tak je tudi 1-ga julija prišlo do krvavega bitja med Horvatovimi dečki i med Matjašom Ullen. Matjaš Ullen je štirikrat smekno Pavla Horvata bivšega občinskoga tajnika, ki se zdaj s smrtjov vojūje, a njegoviva brata pa Ullena tako z bila, ka je dugo časa v mrtvo ime ležao. Beltinski zdravnik je imeo celo noč delo, dokeč je težke rane vkūper zašio. — Opozarjamo višje kroge, da naj majo več skrbi na to krčmo. Celi dokōdki so se godili po policijskoj vūri.

Slabo so naleteli. V nedelo noč so vdrl i tolvaje v Črensovcih v klet dve arendaškinj. Ka sirote nemajo kaj meti v kleti to bi tudi tol- vaje lahko znali, tak so pa našli samo kmico v kleti, za odnesti pa nič.

Popravek. V zadnji šte. Novin smo pi- sali od nikšega šikaniranja na Avstrijski meji od strani stražnikov. Od dotične stranke smo se informirali i zvedili, da je dotični stražnik po- polnoma po predpisi postopao, ar sta dečka prec i pozno okoli 10. vūre prišla k granice i zato jiva stražnik zavrno i ne pūsto prek. Po- polnoma prav je meo. Prek granice se pūšča samo od sunčnoga izhoda do zahoda, či glih, ka što ma legitimacijo. To v vednost.

Zakoj so „Novine“ pozvane. Socialis- tični list „Naš Dom“ piše, ka so Novine bole pozvane kak on, da bi pisale od faling kat. duhovnikov. I to potom piše, gda je že zgri- zio kat. duhovnike. Naš list ne se je i ne bo se bojao povedati pravice tudi proti kat. duhovni- kom, a samo iz ljūbezni, to je samo te, gda to služi dušam na hasek. Nikdar se pa ne bo držao metode veri sovražnih listov, šterih namen je vdariti po pastiraj ešče nedužno, ka bi njuve ovce preše v uekrščanski tabor se zna z vunov i mlekom.

Pertoča. Sv. Helena. Dne 8. julija 1923. po svetoj meši se je vršo zaupni shod Sloven- ke lūdske stranke (Kmetske zveze). Poročao je g. Švikaršič o političnom i gospodarskom polo- žaji. **Govornik je ponosno povdarjal,** s kakšov borbov se morejo boriti naši gospodje poslanci za našo Prekmursko pokrajino, ki nam čudno nasprotujejo cela Benkotova, Hartnerova i Kūharova stranka, ki se vse te stranke ližejo Srbom, da bi te stranke prišle na vlado (kormany). Največ kvara nam pa dela Radičova stranka, ka nejde v parlament, da bi z nami delala. On doma sedi i si hiše zida i Srbi delajo, ka sami

zlata pena? Ščem — li pitati Siro, njoj poka- zati? Pa itak, zakaj? Vej ne razmim njenih misli, nemogoče se mi vidiyo njeni navuki. Naj jih veter odnese, da si nišče več nade belo glave ž njimi!“

I zafrfao je listič po vetri; ali včas i zatim zakriči: „Formijo, Formijo, poberi mi listič, ki je vūjšeo!“

Kočijaž joj ga prinese, i djala ga je opet notri, tak so ležale zdaj zlate reči v njenom sreci, štero je bilo zdaj mirno i pokojno do domi.

Prestrašena ovca.

Drūgo zajtro je stala jako rano pred Kro- macijovim poslopjom mula pripravljena za Torkvata i na njoj mali pak z vsem njegovim imanjom. Prišlo je dosta prijatelov, da od njega slove vzemejo; edni ga opominjajo, da naj ne pozabi na velke milosti, štere je prijao od Boga, i na svoje pozvanje, ka je tudi v istini oblūbo; drūgi so ga prosili, da naj pūsti vse prejšnje navade i znanice, ali so njemi pa kaj maloga darivali za pot, ar je bio sirmak.

Nazadnje je prišeo duhovnik Polikarp i ga opominjao z živov rečjov, naj se varje svojih čiravno malih, pa itak nevarnih hib, da odloži lahkomiselnost, štera se je večkrat prikazala na njem; i da se naj bole vadi v krščanskih jakosti. Torkvat je oblūbo vse, kūšno duhovniki roko, poklekno i prijao njegov blagoslov. Dale.

ščejo, ka naših poslancov je premalo. Či bi šo Radič v parlament, bi lahko cūgle vzei i rok Srbom i bi mi komandirali. Kriv je tudi Radič, da naši vojaki morejo slūžiti v Makedoniji i da se je porcija pozdignola na 6 krat, ar je ne pri- šeo v Belgrad pri sejah proti glasūvat. Konečno so zaupniki sv. Helenske fare izrazili zaupanje našim gg. poslancom in so se zahvalili, za ves trūd, ki ga imajo v Beogradi. — Nato se je ustanovila Kmečka zveza za celo faro in so bili sledeči izvoljeni v odbor: za okrajnega pred- sednika Kolmanko Jožef, župan v Veščeslavci, podpredsednika Šadl Janoš, posestnik iz Pertoč, tajnika Kolmanko Ivan, županov sin v Veščeslavci, blagajnika: Ivan Grlec, posestnik v Veščeslavci 19, za občine Veščeslavci, Pertoča, Grlinci, Krašče i Ropoče pridejo po 2 odbornika. Kmečka zveza za Veščeslavce: Za predsednika Reček Jožef posestnik 29, za podpredsednika: Ficko Jožef, posestnik 39, za tajnika: Nemeč Anton, posestnik 43, za blagajnika: Ficko Mi- hael, posestnik 52, in 12 odbornikov. Nazadnje so se vsi zavūpniki zahvalili našim poslancom za njūvo delo i so dali zavūpnico kmečkoj zvezi i njenim poslancom. — Vstanovila se je tudi kmečka zveza za celo faro. Za predsednika je zvolen Jožef Kolmanko, župan v Veščeslavcih, podpredsednika Janoš Šadl iz Pertoče; za taj- nika Ivan Kolmanko, županov sin; za blagajnika Ivan Grlec v Veščeslavcih; iz občin Veščeslavci, Pertoča, Grlinci, Krašič i Ropoče po dva od- bornika.

Kmečka zveza za Veščeslavce: predsednik Jožef Reček, podpredsednik Jožef Ficko, tajnik Anton Nemeč, blagajnik Mihael Ficko in 12 od- bornikov.

Cerkvene vesti. Vič. g. August Kreps novomešk je nastavljen za kaplana k Sv. Jūriji (Szentgyörgyvölgy) na Vogrsko. Jožef Tivadar z Hoszuperezstege v D. Lendavo za kaplana.

Ka je mogoče v Lendavi? Dén za dne- vom čūjemo pritožbe proti Lendavskim trgovcom i krčmarom, a za čūdo niti v trafikah so ne vednake cene cigaretom. Krčmari i trgovci navi- jajo cene eden nad drūgim tak na priliko gost. Ritoper prodaja za 25% vse dragše kak gost. Deutsch, a kavarnar Vukan davle tisti čas šalico mleka po 12 koron, gda jo dobimo v Zagrebi po 8 koron s tov razlikov, ka je tisti v Zagrebi kūpo mleko po 12 koron liter i g. Vukan po 8 koron liter. Ešče nekaj, eden kavarnar je v Zagrebi bio kaštigan za 10.000 dinarov i 8 dni voze, zato ka je odavao šalico mleka po 12 koron, g. Vukan pa se njemi je smijao. Izda nekaj, Lendavski trgovci majo napisane cene po izložbah, samo ka to ostane v okni, a inači se odavle. Tak je eden bliži sosid kavarnara Vukana meo napisano ceno 300 K. a odao je po 360 K, a drūgi sosid odavle petrolej po 32-50 koron, a indri ga dobimo po 30 koron. Ka je tomi zrok? Jeli mogoče nega v Lendavi žandarov, okrajnoga glavarstva (expoziture), policije, sodnije, detek- tivov, financov? O ja — pa drūgo niti ne vidiš v Lendavi! Lepo je pravo eden domačin, da žandari tistoga zgrabijo, šteri sam povej, ka je kradno, finance to ne briga; sodnija sodi, koga žandarje ta douarajo, indri se pa sodijo babe, štere prinesejo bilice z Madjarskoga. Gostilničar pa pravi: Jaz vse držim za frak! O blažena Len- dava! Naskori postanejo kavarnarje trgovci s kaputami, a krčmarje s črevlami, trgovci posta- tanejo bankirje, uradniki i obrtniki pa — goli i bos i štercil Oblastni organi pa bodo spali sen pravičnoga. — Mi pa prosimo, da nam Bog dá večno leto, šalato, zelje, krumpel, i tak nišče ne merje od gladi, niti ne zmrzne od zime. — Telko za dnes, ali vūpamo, da pridejo drūgoč nove senzacije i reklame za vsakše vrste podjetja, za trgovce, švercare, kramare, gostilne, peke, mli- nare, pa tudi za — kupinare. — R-s.

Za Krašče: predsednik Jožef Hari, župan, podpredsednik Franc Vogrinčič, gostilničar, tajnik Štefan Vogrinčič, blagajnik Franc Vogrinčič in 12 odbornikov.

Sobota. Dne 8. julija so meli Sokoli brez- vōrno veselico, ki so celo noč razbijali po Soboti i kalili mir nad lūstvom, kak po navadi.

Pertoča: Kmetska zveza za Pertočo (Sv. Helena) so bili izvoljeni: Za Predsednika: Čon- tala Ivano župan, za podpredsednika: Mencinger Jožef, za tajnika: Rozef Štefan, za blagajnika: Nemeč Ivan in 12 odbornikov.

Grlinci: Kmetska zveza za Grlinci so bili izvoljeni: Za Predsednika: Čerpnjak Franc, za podpredsednika: Gomboc Jožef 39, za tajnika: Hanser Jožef 55, za blagajnika: Paste Jožef in 12 odbornikov.

Ropoča: Kmetska zveza za Ropoče so bili izvoljeni: Za Predsednika: Horvath Imre župan, za podpredsednika: Bōrc Ivan gostilničar, za tajnika: Lenarčič Štefan, posestnik, za blagaj- nika: Lenarčič Štefan oče, sin in 16 odbornikov.

Združenje protestanskih občin. Dneva 3. toga meseca za meli spravišče v Novom Šadi senijorati jugoslovanskih protestantov. Sklenoli

so, da se združijo v evangelsko cerkveno ok- rožje augsburške veroizpovidi. Načelūvala sta po eden duhovni i eden svetni predsednik. Za za- časniva predsednika sta bila zvoleniva Gustav Adolf Vagner iz Novoga Vrbsa i Karol Weiss iz Pančove. Ustavotvorna splošna cerkvena sinoda se pozove najkeseje v dveh letih.

Država.

Zakon je zakon. Nekšni naš poslanec je stopo v parlamenti pred finančnoga ministra i ga je pitao, kak bo po novom zakoni s hižnimi posestniki. Što dobi na leto 10 jezero koron arende, more dati 5 jezero koron pa bo neseo v banko, da reši interese. Zdej bo pa mogeo 6 krat telko dače plačati. Ar njemi sfalijo penezi, ga bo banka prijala i njemi vse odala. Ka bo z njim? — I minister je odgovoro: Pa ka ščete? Takši je zakon. Či nema, nemre plačati, či pa ma, njemi ne trbej plačati.

Svet.

Carigrad: vojaško sodišče je obsōdilo 17 oseb na smrt, ar so pri zadnjoi vojni podpirali Grke.

Na Rusoskom je pravoslavna vōra jako v nevarnosti. Nega nikoga, što bi se za njo brigao. Patriarh Tihon se je odpovedao vsemi vekšemi deli, ar je slab i betežen zavolo trplenja, šteroga je mogeo prestati v vozi.

Naša država i Anglija. Naša država je dužna Angležom 4 milijarde dinarov.

Cena v Maribori: prasci 5 do 6 tjednov stari 800 do 1000 koron, 7 do 8 tjednov stari 1400 do 2000 koron, 3 do 4 mesece stari 2800 do 3400 koron, 1 leto stari 6500 do 7500 koron; na pou debele svinje 95 do 100 koron kilo žive vage, na mrtvo vago pa 110 do 125 koron.

V Zagrebi: svinjsko meso 90 koron kila, goveje meso 45 do 48 koron kila, teleče meso 60 koron kila, mast 140 koron kila, amerikanska mast 116 koron kila; cukor v kockah 95 koron, kristalni cukor 89 koron, kava od 160 do 200 koron, riž od 32 do 44 korone kila, olje 118 koron liter.

Cene silja: pšenica 1680 koron meter, kukorca 1100 koron meter, mela O 2610 koron meter, ječmen 880 koron meter, oves 1280 koron meter.

Cene penezom: 100 vogrskih koron naših 4 korone 50 filerov; 100 nemških mark 12 naših filerov, 1 lira 16 naših koron, 1 dolar 380 ko- ron, 1 češka korona 12 naših koron, 100 avstrij- skih koron 52 našiva filera.

NEMECZ JANOŠ

BAUTOŠ

v MURSKOJ SOBOTI

odáva

vsefelé železō,
obijanje za rame,
glažojno.

Mašine

za šivanje, sejanje, slamorezanje pa tudi
za mlatiť
po niskoj cejni.

Naznanje

vsem onim, šteri se spravljajo k zidi,
prle kak bi si prskrbeli,
Cement, Vapno, Železne nosilce,
(Traverse) Okove (Spolarijo) in Šte-
dilnike (Sparherde)

naj se obrnejo k meni, nadale pripo-
račam: Dobropoznate moje specijalne
Garantierane kose, vsakovrstno orodje
(škér) za les pa za železo obdelavati.
Jako točna in poštena podvorba.

Trgovina z železom

Jožef Toplak prle Marton Kálmán
Dolnja Lendava, Glavna ulica 67.

Podpirajte Novine!

Reč obrtnikom.

O priliki „Industrijsko-obrtne vzorčne izložbe“ v Maribori.

Posledice svetovnega preobrata leta 1918 čutilimo bole kak vsešerom indri, na gospodarskom polju. Prejšnje gospodarske celote so razpadnole, i so nastale popolnoma različne skupine v gospodarskom življenju. Prle smo te razlike ne čutili, ar smo to ka nam je menjkalo tū, dobili iz drugoga kraja i naopak. Dnes pa je to več ne mogōče, ar so vmes državne i carinske meje. I tak smo se znajšli v popolnoma drugom položaju. Stare trgovske zveze so prekinjene, zato je trbej iskati novih doma, v lastnoj državi. To pa je ne tak lejko, ar eden drugoga premalo ali pa sploh ne poznamo. Nastalo je zato pitanje, kak tomi odpōmoči? Kak je veleindustrija, je fabrikan-tje, segnola po velikih sejnjih, tak je tūdi obrtništvo prisiljeno, da si pomaga z vednakimi sredstvi i to so obrtne razstave.

Kakši pomen ma razstava? — Glavni namen vsake obrtne razstave je, da pokažejo obrtniki občinstvi svoje izdelke, da pokažejo, ka znajo, da občinstvo spozna tak, ka vse napravlamo doma, ka nam je nepotrebno več uvažati iz inozemstva iz tujinskih držav, — na drugoj strani pa da dobi obrtnik odjemalce, naročila za delo i zaslužek.

Iz toga se vidi, da razstave hasnijō vsem; obrtniki, ki razstavi i občinstvi, ki si razstavo ogleda. Ali ne je tak lejko prirejati razstave. Vse to je združeno z velikimi stroški i delom. Nejde se za to, da razstavimo nevem kelko vagonov blaga, nego predvsem zato, da vsi razstavimo, da s tem pokažemo, da nas je za-dosta, da krijemo s svojimi izdelki vse domače potrebe i šče mogoče za izvoz v inozemstvo. Ar čim več pridelamo doma, tem leži i bogše bomo izhajali.

Iz vseh teh vzrokov bi bilo želeti, da se obrtniki iz cele države punoštevnilno vdeležijo „Industrijsko-obrtne vzorčne izložbe,“ ki se vrši letos od 15 do 26 avgusta v Maribori. Razstave

se lejko vdeleži vsak obrtnik, ki ma svoj sedež v naši državi.

Kaj naj razstavimo? — Na to pitanje, štero si neštetni stavijo, je lejko odgovoriti: razstavi to, ka znaš sam s svojimi rokami i s svojov glavov napraviti. Ne delajmo za razstavo Bog zna kak velikih na prav, nego samo edno ali dve stvari, ali tevi naj bodeta lepivi, dobrivi i finivi. Priporočati bi bilo, da bi vsak obrtnik v svojoj stroki napravlo kaj novoga, ne po starih modlah, nego kaj takšega, ka je sam iznajšeo, ka se njemi vidi za moderne časi najprimernejše. Na lanski raztavi v Maribori je bilo viditi, posebno v tišlarskoj meštrijci precu takših stvari, na priliko omar, šteri je meo tri oddelke i je služo za dva. Glavno načelo naj bo: malo, ali to dobro.

Kak se vdeležimo razstave? Vsakši obrtniki se želi vdeležiti razstave, naj si prečte razstavnj red i izpolni priloženo prijavnico. Blago, štero je namenjeno za razstavo, naj se pravočasno i tak pošle, da bo najkeseje do 10. avgusta prišlo v Maribor. Na vseh železnicah v našoj državi je dovolen 50% popūsta za prevoz tega blaga. Tūdi obiskovalci razstave plačajo samo polovično vozno ceno, ču se izkažejo z legitimacijov, štera košta 20 Din., s šterov majo vstop celi čas razstave.

Posebno važno za vskoga obrtnika je tūdi to, da se bodo vsa bogša dela odlikovala, ka je vsakomi obrtniki, ki dobi takše odlikovanje, vsigdar v čast i trajno priporočilo.

Zato pa: Vsi obrtniki na razstavo! Nobeden naj ne ostane doma! Što sedi za pečjov, ne vidi nikaj, ne zna nikaj i ostane vsigdar starokopiten. Obrtniki pa moremo gledati vsigdar za napredkom. Več oči več vidi, več glav več zna! Zato pa nišče naj ne ostane doma! Vsi na mariborsko obrtno razstavo, da pokažemo sveti, što smo, ka smo, i ka znamo!

To bo nekše takše romanje kak Marijacel, z nami bodo šli v lepom številu gg. duhovniki, Dijaska zveza, Orli, Tretjeredniki, Kmečka zveza, sploh vsa društva i korporacije našega kraja.

Da bo delo leži šlo, smō v vsakoj fari oprosili gg. duhovnike ali druge može, pri šterih se lejko priglasijo tisti, ki se mislijo vdeležiti velke manifestacije krščanskoga katoličanskoga lūstva.

Naproseni so za to, za faro Nedela g. Alojzij Kūhar, v Dolencih g. župnik Jožef Klekl, v Markovcih g. Karol Feko, pri Gradi (Gor. Lenda a) g. župnik i kaplan, pri Sv. Jūriju g. kaplan Štefan Varga i osmošolec Karol Kornhäuser, pri Sv. Jeleni g. Jožef Kolomanko, v Večeslavcih g. župan (št. 16), v Cankovi g. župnik V. Keresturi, v Soboti tajništvo Slov. lūdske stranke, v Kr. gi g. Štefan Bejek.

Vsi, šterim je na sici blagor i dobrobit našega lūstva i se ščejo vdeležiti petoga katoliškoga shoda v Ljubljani, se naj zglašijo do zadnjega toga meseca pri ednom zgornj imenūvanih. Vse se pa lejko opita ali pozvedi ustmeno ali pismeno pri pripravlalnomo odbori za peti katoliški shod v Bogojtni.

Gospodarstvo.

Ka naj delamo v juliji?

Doma na dvorišči i okolik hiše se pripravlamo na mlatitev. Pogledamo, ču so cipe v redi, ali mamō cepiče, ročnik, srdozoven i remenje. Eden mlatec lejko zmlati na den okoli dva hektolitra zrnja. Ču mamō mlatelnice, to je mašine, pa delo dosta hitreje i bole falo opravimo. Ar je zdaj jako vroče, neštetni radi preveč živlejo alkohol. Ču se ga pa človik preveč napije, je to v toj velkoj vročini lejko smrtnonevarno, naj-bogša jestvina v tom časi je testo i zelenjava (salata, zelje, ugorke itd.) Jako dobro za naše zdravje i za močno telo je, kopati se večkrat v čisto tekočoj vodi. — Živine ne smemō goniti v prevélkoj vročini preveč, i večkrat jih koplmo, ču je za to mesto. Svinje i perotnina morejo meti vsigdar zadosta pitne friške vode. Mladh živali ne ods'avimo naednok i jim ne polagajmo včasi takše krme, kak jejo stare, nego pomali jim davlmo žmetnejšo hrano. Zelene detelce le malo polagajmo mladim prascom.

V goricah vežemo trte i špricamo v tretjič. Na 100 litrov vode vzememo 1 i pou kg modrega galica i ravnotelko pogašenoga vapna. Gdā je potrebno, se naj šprica tūdi z žveplen m prahom (ne z žveplenim cvetom), šteromi primešajmo 3 odstotke zmenjenoga modroga galica. Vničujmo vsakšefelev gosanice i živalce v gori-

cah. Tūdi tretjikrat trbej kopati gorice, ar nam tak nede grozdje pisnivilo.

V sadovnjakih sporežimo mlade poganke na drevji ali štere poganjajo s korenja. Skopajmo malo okoli drevja zemlo. Posebno mladomi drevji je to jako dobro. Mlado drevje naj ma samō po 5-6 vrhov, divjake odrežemo do 15 cm. na dugo komaj na konci toga meseca, gda jih je trbej cepiti. Pobirajmo vkup vse sadje i je kuhajmo svinjam.

Na polji je žetev. Žejmo, gda v zrni več nega soka. Ču se preveč dozori, nam preveč najlepših zrn odpadne, ču pa prerano žnjemo, dobimo slabo zrnje. Strnišče se plitvo podorje i posejamo hajdino ali repo. — Što ešče v juliji kosī na travniki, je slab gospodar. Ču smo pokosili, je dobro poškopiti z gnojšnicov pomešanov vedov.

V gredah sejamo lentibov, okopavamo zelje, kolarabo, ugorke, tikvi itd. za 14 dni po prvom okopavanji, okopavamo drugoč. Posipavamo do prvoga lista. Od salate, česnjenja i lūka ne smemo vkrej trgati trave (listja), raj jih samo malo dolvūgnemo, ar se tak gomlj dobili.

V kleti odpirajmo okna samo po noči, da bo v kleti vsigdar vednaka toplota. Lagvi naj bodo vsigdar napunjeni, ar se ovak v njih rado kvarī vino. Pazimo, da obroči ne zarjavijo. Šefe trbej vsigdar po rabi splaviti sčistov vodov. Splah naj bo vsešerom najlepša čistōča v vročem poletji.

Včele ne smejo koncem meseca več rojiti, zato vničujmo mlade matice. Kesni roji ne nanosijo zadosta meda za zimo. Slabi roji se naj združijo, preveč trotoy vničujmo. Jemlmo med, gde ga je dosta, ar včele zdaj najdejo precu cvetja, posebno na lipah i na hajdini.

Pošta.

Kolenc Fr. Gomilica. Naj mi pošlje številko, pod šterov je akt iz M. Sobote poslan na min. socialne politike. Hari G. Križovci. Idite v mojem imeni na državno borzo dela pa mi te odpišite, ka ste napravili. A. Kerčmar. Sv. Sebeščan. Dajte nam glas, kam ste prošnjo poslali.

Prvovrstna vina se dobijo po najfalejši ceni pri rankovskom poštaru JANEZ TITANI v Črnelavcih hiš. štey. 33.

Kraleski notar

Ferdo Križan v M. Soboti

ma svojo notarsko kancelarijo od 13. julija naprej v občinskoj (varaškoj) hiši.

14 dnevni

tečaj za vezenje (Stickkurs)

se bo obdržaval v Murški Soboti, kak hitro se priglasī dovolj udeleženk. Osebe, ki so kupile Singerjev šivalni stroj, imajo pouk brezplačen, one pa, ki imajo stari singerjev stroj, bodo plačale mali prispevek. Tečaj posečajo lahko tūdi osebe, ki nimajo ravno Singerjevega stroja.

Pojasnila se daje v trgovini

BRATA BRUMEN

v Murški Soboti,

kjer se tūdi sprejema priglasē in kjer je zaloga naših strojev.

SINGER šivalni stroji BOURNE & Co. NEW-YORK.

Objave.

Dijaški vesnik.

V pondeljek, dne 16. julija predpoldan ob 8 vōri se vrši v Beltincih sestanek (občni zbor) prekmurskih dijakov.

Na občnem zboru bo odstopil stari in se zvolil nov odbor, ki bo pesloval od tedaj naprej. Razpravljali bomo tūdi o programu za sedanje velike počitnice.

Občni zbor je (največja) najmočnejša vez vsake organizacije, tako tūdi naše. Tukaj pridejo člani skupaj, se pogovarjajo in se spoznavajo. Dolžnost vsakega člana (članice) je, da se občnega zbora udeleži. Vsak naj razume, ali ki se tiča organizacije, in če ima kaj, naj to pove.

Tovariši, tovarišice pridite vsi! — Tajnik.

Vabilo.

O rednom občnem zbori „Hranilnice i posojilnice v Črensovcih“ r. z. z. n. z. se vrši dne 22. julija predpoldne ob 1/2 12 uri v šoli, s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva i nadzorstva.
3. Odobritev računskoga zaključka za leto 1922.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ču bi te občni zbor ob navedenom časi ne bio sklepčen, se vrši pou vūre kesneje na istom mestu, i pri istom dnevnomo redi drugī občni zbor, ki bo veljavno sklepao ne glede na število navzočih članov. — Načelstvo.

Premovanje konjov.

Konjerejski odsek kmetijske družbe za Slovenijo priredi premovanje konjov za Prekmurje dne 25. julija t. l. v Beltincih. Premovani bodo samo konji mrzlokrvnih pasem in to kobile z žrebeti, triletne pripūščene i nepripūščene in štirileta stare pripūščene žrebice, eno i dvoletni žrebčki i žrebčicke, šteri obetajo biti dobri plemenjaki. Tej morajo biti opremljeni z živinskimi potnimi listi i legalnimi spūščalnimi listi. Ostali pogoji so razvidni iz razglasov prešnjih let. Da se more obdarovati kak največ konjov, zavemo vse prijatele konjereje, da pošiljajo denar za premije. Te se naj pošlje ali zroči na okr. glavarstvo v Soboti ali na den premovanja komisiji.

Katoličanom v Prekmurji.

Od 25. do 28. avgusta letos bo v Ljubljani peti velki katoliški shod, na šterom bomo častno zastopani katoličani Slov. Krajine. — Od zdaj bomo stalno poročali od dela pripravlalnoga odbora za peti katoliški shod v Ljubljani.

JOŽEF ŠKERLEC

iz GORNJE RADGONE

mā svojo zālogo najbolšega

portlandcimenta

v Rankovcih pri Maican Leopoldi
hšt. 11. gde se tūdi lejko naroči
vapno.